

Christian 8.s fløjlsdragt, ca. 1845

31 H.5

Introduktion

Beskrivelse, materialer, snit

Mode

Dragtens historie

Tilstand

Konservering

Andre dragter som tilhørte Christian 8.

Kilder, litteratur

Introduktion

Denne dragts saftige farve, silkeblødt fløjl og fed, skinnende satin er en overdådig oplevelse af forkælelse og luksus. Hvorfor valgte Christian 8.mon at klæde sig i selvlysende rosenrødt fløjl på et tidspunkt, hvor samfundets store mænd normalt bar enten statelige mørke uniformer eller allerede gik i mørke habitter med lange bukser? Denne dragt har vakt opsigt.

Christian 8.var stolt af, at han var en veluddannet, oplyste og progressiv konge, men denne dragt er i stil med, hvad hans bedstefar bar o. 1800.

Ved højtider og officielle lejligheder kan en gammeldags påklædning være med til at forhøje og forstærke følelsen af tradition og historie. Derfor bærer vi for eksempel stadig lange kjoler med slæb til bryllupper, og mænd bærer kjole og hvidt. Måske derfor valgte Christian 8.denne dragt til de højtidelige åbninger af Højesteretten. Dragten er nemlig tegnet allerede i 1808 som en moderniseret ridderdragt, men den er hverken før eller siden set i brug.

Dragtens kjol har stærket rundede forkanter og lange skøder. Knæbukserne har en bred klap foran i stedet for en knappet gylp, som ellers havde været almindelig i mænds bukser i en menneskealder. Kården bar man kun hvis man var officer eller embedsmand, men den broderede bryststjerne for Elefantordenen bar en prins og en konge altid.

Beskrivelse, materialer, snit

Dragten består af kjole, vest, knipling, benklæder, kårdehænger og kårde.

Kjolen er syet af rødt silkefløjl, som nu er falmet betydeligt. Den har stærkt rundede forkanter besat med 8 store knapper, hvoraf kun to kan knappes. Knapperne er 3 cm brede træskiver som er beklædt med fløjl, hvorpå der er broderet en 4-bladet blomst i guldtråd på hver. Knaphullerne er markeret med en syet trense af mørkerød silkestråd, der grangiveligt ligner uvirksomme knaphuller.

Der er brede lommeklapper i hver side i taljen – men der er ingen lommer under. Der er "snyde"knaphuller og tre rigtige knapper på dem. Derimod er de ægte lommer skjult i skøderne midt bag, som er en traditionel placering – men man skal vride sig meget for at bruge dem!

På venstre bryst er hæftet den sølvbroderede bryststjerne for Elefantordenen samt en syet trense til en anden orden, for eksempel bryststjernen til Dannebrogordenen. Ifølge notater på museet har man i udstillingen byttet rundt på stjernerne for at dække en ufalmet plet.

Indvendigt i nakken er syet en smal strop til ophængning. Stroppen er lavet af et mønstervævet silkestof i forets farve. Den er misfarvet sort der hvor den har hængt på et søm.

Ærmerne er rynket meget til i ærmekuplen. Der er mange tværfolder (fra brug) under ærmerne, der har strammet trods det fyldige snit. To-sømsærmerne er 63 cm lange inkl. et 10 cm lang tilsyet manchet. Indvendigt i manchetterne er hæftet en strimmel broderet tyl, 6 cm bred, rynket til og syet på som en flæse. Disse er meget snavsede.

Der er en søm midt bag i ryggen. Skøderne er skåret lige over forneden, usømmet, og når ca ned til knæhøjde.

Alt er foret med et ualmindelig tykt, smygende elfenbensfarvet silkesatin. Kjolen er vatteret og quiltet med parallelle, lige linier med ca 1 cms afstand i forstykkerne, ryggen og øverst i skøderne for at stive dragten af. Netop fordi silkefløjlet er så blødt, var det nødvendigt at bruge stikninger og mellemlag for at stive det af.

Kjolens længde midtfor er 31 cm.

Vesten er syet af elfenbensfarvet silkebrokade med et damaskvævet mønster af spredte blomsterkviste, indvævet med guld. Den lukkes midtfor med 4 små syede knapper. (billed). De vandrette lommer på forstykkerne har spidsbuede lommeklapper.

Vestens ryg er syet af fint, lyst bomulds lærred, som man gjorde for at spare på det dyre stof. Fordi mænd aldrig tog jakken af i selskab med andre, var det kun vestens forstykker, der var synlig. Vestens krave er 5,5 cm høj midt bag. Lige under kraven er der i ryggen hugget to huller, hvor et bændel er trukket igennem og sammenbundet for at kunne hænge vesten på en knag. Vesten er kantet i for- og underkanterne istedet for at være afrundet. Kanterne er afsluttet med en fin *rouleau* (en smal strimmel stof rullet omkring en snor) i samme farve som vesten.

I ryggen er syet to stropper til at snøre sammen i taljehøjde. I disse er der slået tre øjer af metal til at trække et bændel eller snore igennem til at tilpasse vesten til Kongens figur. Han har tilsyneladende været noget svajrygget.

Længde midtfor 39 cm.

Kniplingen i halsen er et aflangt stykke broderet tyl som har tilhørt Christian 8. Rundt om yderkanten med skulder mod skulder, er en bort af små blomster udfyldt med forskellige grunde. I midten, på en grovere tylsbund, er der udfyldt med et mønster af klynger af tre runde prikker. 17 x 87 cm.

Knæbukserne har en klap foran i hele buksernes bredde. Den dækker den egentlige lukning, ved at en 15 cm bred klap fra hver side knappes sammen over maven. I venstre klap findes en stor lomme. I højre side findes en lille vandret lomme og en stor, skrå lomme. Lommeposerne og foret er syet af et meget fint, bleget lærred. De to klapper fra hver side knappes sammen midtfor med tre knapper. Disse er oversyet i stjernemønster med skinnende rød silke tråd i fløjlets farve. Sådanne knapper er ikke slidstærke!

Bukserne holdes op ved hjælp af seler knappet til zinkknapper i linningen. De findes ikke mere, men var måske syet af det samme røde fløjl. Elastik var på dette tidspunkt endnu ikke opfundet.

Midt bag på linningen findes en spændetamp af fløjl til at justere pasformen. I sømmen midt bag er indsat en kile af fløjl, som giver yderligere 16 cm i livvidden, men man blev ikke færdig med at lægge bukserne ud. En stor synål sidder stadig i sømmen, hvis for endnu ikke er syet fast. Kilen er uforet, men syet af den samme fløjl som dragten, som der åbenbart stadig fandtes en rest af. Dragten skulle nok være båret på den næstkommende officielle ordensdag – Kongens egen fødselsdag, Valdemarsdag, eller nytårsdag.

Forneden på benene er en 15 cm lang slids i siden, der knappes med tre små, oversyede knapper og en smal linning til at stramme sammen ved hjælp af spænder, der nu mangler. De har måske været besat med juveler og sad kun på dragten mens den blev båret.

Benklæderne er mellemført med et tykt, blødt lag af kartet uld. Ulden holdes på plads af en næsten usynlig staffering mellem for og fløjl i parallelle linier med ca 2 cms afstand.

En sværdhænger er knappet til benklædernes venstre side foroven. Den er syet af det samme fløjl som dragten.

Kårdens fæste og parerplader er af forgyldt metal med figurlige fremstillinger i relief. Grebet er beviklet med metaltråd. På klingens er to gang indgraveret Kongens valgsprog "Pro Deo et Patria" (For Gud og Land). Skeden er af sort læder med et beslag af forgyldt metal. Kården er 105,2 cm, skeden 90,8 cm.

Materialer: rødt silkefløjl, hvidt silkesatin, bleget lærred, guldbroderi, broderet tyl

Dragtens historie

Dragten er anførte i Rosenborgs inventarium 1851, det første som blev lavet efter Kongens død. Dragten var udstillet i vægmontre på Slottets 1. sal, antagelig helt frem til 1935, hvilket forklarer fløjlets betragtelige falmning.

Udstillet i særudstillingen "Konger på Rad", 1997.

Tilstand, konservering

Silkefløjlet er falmet meget foran på dragten; flere steder er den rosenrøde silke blevet nærmest gullig. Skaden kan ikke repareres.

Andre dragter, som tilhørte Christian 8.

I Rosenborgsamlingen findes Christian 8.s kroningsdragt, admiralsuniform, regimentsuniform, Elefantordensdragt og generalsuniform foruden diverse tilbehør.

Kilder, litteratur

Rosenborgs inventarprotokoller.